

Dagboek van Johan van Veen

Aantekeningen met betrekking tot Eems-Europoort-Denemarken ('56—'59)

Transcriptie door Marian van Veen

Rotterdam Europoort

11 juli 1956

Rotterdam zit toblocks met zijn havens. In 20 jaar heeft men niets gedaan en nu moeten ze veel afzeggen - op de blaren zitten. Vroeger zorgde Rotterdam altijd ruimte te hebben en na de oorlog hadden zij 10 jaar om wat te doen. Helaas, de goede ambtenaren zijn schaars. Hier is gebrek aan visie, Nostrodamus had rijkelijk veel. De schepen worden steeds groter. Onasis bouwt nu een van 1.000.000 ton. Duitsland, de Oostzee, Londen, Antwerpen zullen nooit in staat zijn zulk een monster te ontvangen. Amsterdam en R'dam zouden het kunnen mits ze wat doen. 't Is nu de tijd voor mijn plan op de Maasvlakte wat te doen, ten Z van Hoek van Holland. Er ligt daar 6000 ha te niksen, heel ondiep. Een paar jaar geleden wou men er niet aan bij de Shell, maar nu ga ik de voorgangers in 't land opwarmen. Helaas zijn onder die voorgangers geen ambtenaren van t' Rijk, Provincie of steden, behalve van 't Nationale Plan. 't Liefst wil ik 't even publiceren en dat zou toch het beste zijn, maar een ambtenaar mag geen ideeën hebben of lanceren. 's Kijken of 't toch wil lukken.

10 aug 56

Die diepzeehaven is een lawine die nu uit de hand loopt. Iedereen is of wordt wild, vooral die er persé voordrachten over wil houden (Mij is 't natuurlijk weer verboden!). Maar Mesu is zo'n stier in een porceleinwinkel en kent noch erkent de verhoudingen met België.

2 sept '56

De haven gaat prima, loop nu voortaan wel op eigen benen. 1200 ha groot was veel te veel voor Waterstaat, maar Waterstaat moet altijd geduwd worden en begint niets uit zichzelf. Die mummie versperde de doorgang, maar nu niet meer. Wel hele boze brief van Maris aan mij, een ongelukkig beleid van mijn vriend Mesu, die net op 't verkeerde moment ging kletsen tegenover krantemensen ('t vermetel [??] plan van Ir. Mesu) en ook een razende burgemeester van Rotterdam, "wiens gezag ik had ondermijnd", maar dat is alles en niet veel. Ik ben er heel netjes doorgerold. Niemand kan het nu meer tegenhouden, zelfs mijn opvolger bij de Deltadienst niet, die eerst nog 10 jaar wou gaan meten.

Wie wordt nu opvolger van Mansholt de Geweldige? Staf? Ik wil Mansholt wel een poosje als onze minister hebben. Eén flinke minister van Waterstaat in 25 j. Is genoeg om 't land behoorlijk te ontwikkelen. En 't is zowat 35 j geleden dat we Lely voor 't laatst hadden. Zeer benieuwd, van de boeren Staf en Mansholt zal 't wel moeten komen. Leve de Boeren, zij ploegen maar voort.

30 sept '56

Met de grote haven gaat 't best. Ze zijn weer veel te laat, maar ze luisteren nu tenminste. Ikzelf mag niets zeggen, het waarom daarvan kan niemand me uitleggen. Af en toe "derailleer" ik blijkbaar, want ik krijg dan een brief van Maris, dat het nou dan eens uit moet wezen met dat gederailleer. Burgemeester van Rotterdam hels, omdat ik niet bij hem kwam. Zijn prestige was nu weg, zei hij tegen Maris. Maar 't was natuurlijk mijn schuld. Iedereen weet alles nu gelukkig, ook de kranten. Ideeën hebben vleugels en 't vogeltje vliegt nu ik 't losgelaten heb vrolijk rond. Alleen de Waterstaat is weer een hopeloos geval.

Eemshaven

11-7-56

Bij jullie achterdijk ken ik nog niet, kan me 't zowat voorstellen, steile afslag - Spijk-bad. Spijk-Les-Bains, maar verrukkelijker dan Scheveningen in al zijn glorie. Wat zijn die afgravinkjes? Dat mag volgens mij helemaal niet. Er komt nog eens een mooie grote haven, let maar eens op! Als Delfzijl niet meer te houden is. Emden baggert zich ook al aren met 9 m per jaar, gaan we verder naar buiten. Hoe zullen we de stad

noemen die daar dan komt? Ik stel voor "Wattum", jullie misschien "Tweehuizen"? "Tjarietia"?
Ik lijk wat voorspellerig. 't Komt zeker van een boekje dat ik toevallig vond over Nostrodamus (\pm 1550) zeer bekwaam en beroemd), Joods arts in Arles en die buurt.

11 mei '58

Duitslands opkomst is Rotterdam's opkomst. Spoedig halen we New York in en zijn dan nummer een van de wereld. Voor Delfzijl lanceerde ik ook een plan dat iedereen hier en in Delfzijl prachtig vindt en voor de Duitsers ook een prachtige oplossing voor Emden geeft, maar niemand durft het bekend te maken, ik zelf ook niet, noch zijdelings, noch direct. Men wordt al maar wijzer (of onwijzer?).

1 jan 1959

Ik schrijf nog wel eens over de Wadden en de Eems (de nieuwe Europoort waar jullie zwemmen!) maar dat eerst wanneer de zaak opnieuw gaat draaien met een regelmatige draai. Die "Europoort" of "Tjarietpoort" is natuurlijk een diep geheim, maar die komt er wel, reken daar maar op. Alleen moet ik de Duitsers nog te vriend zien te krijgen en daar begint het ook al wat op te lijken.

1-12-59

Met de Eemshaven gaat het wel goed. Offerhaus en NvkN hebben er flink reclame voor gemaakt. We gaan nu wat verder en dit is de reden dat ik vanmiddag huisarrest heb. En zo gaat het zaakje wel groeien. Siemens is er voor uitgenodigd bij De Quay (geheim natuurlijk). Zo willen we de contracten torpederen.

Dollard

8 dec 56

Ik hoor nog niets van Delfzijl. Weet ook niet wat ik precies zal zeggen zonder de boel daar over de Eems en de Dollard op stelten te zetten en de Waterstaat hier er bij op stelten. Misschien praat ik vooraf nog eens met Ebels, die zeker nog in Haren woont.

1-12-59

Het was een drukke tijd met die Eemshaven en de "gouden kust van Uithuizermeeden" omdat men die f 500 miljoen van Voslamber in 't hoofd had, de zeepbel genaamd. Voslamber werd zelf opgebeld toen hij naar bed wilde (in Heiloo) en hij zei prompt: f 20 mln? Zet er een 0 achter en vermenigvuldig dan met enige keren. Later werd hij wakker en belde mij op: "Zat jij hier achter? O, wat ben ik stom!" Hij kwam hier speciaal voor naar den Haag om zijn leedwezen te betuigen. De Zee van 't Handelsblad was helemaal vol vuur geraakt, maar Steketee snapte er geen steek van, belde Buit.Zaken op en bleef er toen in steken. De Zee kreeg een uitbrander van hem. Weg al die moeiten? Welnee, dan maar schrijven in Schuttevaer, veel belangrijker blad. Eemshaven is naast Rotterdam de enige B-haven aan de kust tussen Calais en Skagen. A-havens (groter dan 12 m) zijn Tilbury Docks en Cherbourg. Antwerpen is een D-haven. Hamburg idem, Emden E-haven, Delfzijl F-haven. Ze moeten dus niet zo min denken over "Spijkershoek" en Uith.meeden! Siemens taak is vooral de Duitsers te interesseren. Erts uit Narvik, kolen uit Ruhr of Engeland. Een weg langs de dijk naar Delfzijl, 10 min. Per bus. Dus slechts een overslaghaven voorlopig. Eén huis voor de wachter en één telefoon is voldoende. Voslamber C.S. hadden een tweede Rotterdam in hun hoofd, met stad en al. Blijkt er groei dan kan de zaak groeien, niet eerder. Maar Delfzijl moet zijn havenuitbreiding niet langer op de schoot willen hebben en slikken. Emden baggert zich ook lam voor ca f 10 mln per jaar. Delfzijl 2 ½ mln p.j. Gebeurt er wat in het Westen bij oorlog of ramp, dan is Eemshaven nog bereikbaar. Den Helder is E-haventje.

Maar ik scheid nu uit met al die goede zaken. Ik kan veel doen via v.d. Poel-De Quay, maar ik heb de heren nu gezegd dat ik niet een politicus ben en dat ik geld moet verdienen met andere zaken. Alles loopt nu goed, ook de Belgische kwestie is nu (na 100 j!) van de baan en Brabant is dolgelukkig ermee, evenals Rotterdam. 't Is mooi geweest, 'k heb er last van gehad met het slapen, 't heeft me geld gekost en wat tijd, maar nu gaan we weer rustig worden als een boer na de zaaitijd. Ik pootte 4 zaadjes, de logge lichamen Buit.Zaken en Waterstaat mogen er nu verder op gaan broeden (als ze dat kunnen). Tot nog toe sinds 1860 deden ze niets dan fouten maken op buitenlands beleidgebied. Oom Jo

Denemarken

19 jan 1956

Heb 't overigens erg druk. Waterhuishouding is nu mijn hoofdvak. Delta rolt. Engeland gaat wel, Denemarken veel mee te doen (Linjefjord afsluiting)

2 sept 1956

Was vorige week haast bij jullie gekomen per auto, maar Denemarken schreeuwde moord en brand over mijn rapport, hele kranten vol en er moest dus eerst wat aan gedaan worden. Verder 1001 zaken hier, alles prachtig en mooi, maar geen kans op lui wezen.